

Mari Holopainen vihr ym.

Kirjallinen kysymys kulttuurin ja luovien alojen edistämisestä osana elinkeinopolitiikkaa

Eduskunnan puhemiehelle

Kulttuuri ja luovat alat ovat taloudellisesti tuottava ja työllistävä toimiala. Talouden painopisteen siirtyessä yhä enemmän aineettomaan arvонуontiin on syytä luoda lisää keinoja, joilla edistetään kulttuuria ja luovia aloja osana elinkeinopolitiikkaa.

Kulttuuri ja luovat alat ovat kasvaneet Euroopassa viime vuosina keskimääräistä nopeammin. Ennen koronapandemiaa ne muodostivat jo 4,4 % EU:n bruttokansantuotteesta. Suomessa luovien alojen BKT-osuus on verrokkimaita pienempi, 3,1 prosenttia, joten kasvupotentiaali on huomattava. Kulttuuri on siis taloudellista toimintaa sekä voimakkaasti kasvusuuntainen ja tuottava ala. Hallitusohjelmassa asetettiin tavoitteeksi luovien alojen työpaikkojen lisääntyminen, BKT:n osuuden nousu ja työntekijöiden työskentelyedellytysten paraneminen.

Aineeton arvонуonti ja luova talous tulee asettaa yhdeksi kestäväen kasvun kärjeksi. Luoviin aloihin ja luovan osaamisen hyödyntämiseen tehtävät panostukset nopeuttavat elinkeinorakenteen monipuolistumista sekä lisäävät vientiä ja jalostusarvoa. Luovaa taloutta tukevat toimenpiteet vaikuttavat positiivisesti työllisyyteen. Lisäksi muiden toimialojen kilpailukykyä ja työllisyyttä voidaan merkittävästi lisätä panostamalla aineettoman pääoman ja luovan osaamisen tehokkaaseen hyödyntämiseen ja taloudellisen lisäarvon synnyttämiseen nykyistä laajemmin koko taloudessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuurialan tulevaisuustyöryhmä on todennut luovilla aloilla olevan huomattavaa kasvupotentiaalia. Työryhmä toi esiin monin tavoin kulttuurin merkitystä ihmisille ja yhteiskunnalle. Luovat alat tuottavat moninkertaisesti enemmän kuin valtio niitä tukee, ja esimerkiksi kotimaisen elokuvan tuotantotuet tuottavat yhteiskunnalle kaksinkertaisen euroääräisen hyödyn. Kulttuurivienti on merkittävä mahdollisuus ja vahvistaa Suomi-kuvaa maailmalla. Työryhmä suositteli, että sekä kulttuuri- että elinkeinopoliittisia rahoitusinstrumentteja ja tukijärjestelmiä kehitetään ja että kulttuuripoliittinen selonteko annetaan eduskunnalle vuonna 2023 alkavalla hallituskaudella.

Creative Business Finland kirjattiin istuvan hallituksen ohjelmaan, ja se on perustettu, mutta toistaiseksi vielä huomattavasti erilaisessa muodossa. Työryhmän tavoitteena oli saavuttaa alueelliset luovien alojen ekosysteemipalvelut. Myös uudempi työryhmä esittää taide- ja kulttuurialojen tukemista osana elinkeinopoliittisia palveluita ja tukia esimerkiksi Creative Business Finlandin

Kirjallinen kysymys KK 779/2022 vp

kautta. Luovien alojen yritykset ovat monin paikoin vielä pieniä eivätkä ole siinä vaiheessa liike-toiminnassaan, että Business Finlandin myöntämillä tuilla voitaisiin hakea kansainvälistä kasvua.

Luovat alat ovat kuitenkin työvoimavaltaisia — kulttuurialan työllisistä 28 % on yrittäjiä. Kultury:n selvityksen mukaan kulttuurialan työllisten palkkasumma on kokonaisuudessaan 5,1 miljardia euroa. Kotitaloudet käyttävät omia rahojaan kulttuuriin 5,7 miljardia euroa vuodessa. Kulttuurialojen tuotos on vuodessa 13 miljardia euroa. Kulttuuriala työllistää suoraan 77 000 työntekijää ja välillisesti 46 000 työntekijää. Julkinen sektori kerää työtuloihin perustuvia veroja ja veronluonteisia maksuja 3,3 miljardia euroa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä toimia ministeriö valmistelee kulttuurin ja luovien alojen edistämiseksi seuraavalle hallituskaudelle ja

miten ministeriö varmistaa, että aineeton arvonluonti ja luova talous asetetaan yhdeksi kestäväen kasvun kärjeksi myös tulevalla hallituskaudella?

Helsingissä 23.2.2023

Mari Holopainen vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr